

**Kultuuriministri määruse „Kultuuriministri 21. detsembri 2012. a määruse nr 12
„Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks
eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid ning
toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise
ja määramisest keeldumise tingimused ja kord“ muutmise“
eelnou
seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse spordiseaduse § 9 lõike 3 alusel.

Käesoleva määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kohaselt lisatakse kultuuriministri 21. detsembri 2012. a määrusesse „Riigieelarvest Kultuuriministeeriumile spordi toetamiseks eraldatud vahenditest antavate sporditoetuste liigid ning toetuse taotlemise, taotleja hindamise, toetuse määramise ja määramisest keeldumise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus*) uus sporditoetuse liik, milleks on „rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetus“. Samuti tehakse mitu tehnilist muudatust ja lisatakse säte, mille kohaselt hinnatakse maakonna spordiliidu toetuse taotlusi toetuse andja kehtestatud hindamismetoodika alusel.

Kultuuriministeeriumil on praegu spordisündmuste korraldamise toetamiseks kaks taotlusvooru:

- 1) Rahvusvaheliste spordisündmuste korraldamise toetus on mõeldud kõrge tasemega spordisündmuste korraldamiseks Eestis, et spordi kaudu aidata kaasa Eesti tutvustamisele maailmas ja Eesti spordiorganisatsioonide tegutsemisele rahvusvahelises spordiliikumises ning tagada rahvusvaheliste võistluste ja teiste spordisündmuste kõrgetasemeline korraldamine. Toetusmeetme sisu on sätestatud määruse §-s 7.
- 2) Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetuse andmise eesmärk on tuua Eestisse rahvusvahelisi kultuuri- ja spordisündmusi, mille raames rahvusvaheliste kaaskorraldajate, välismaiste toetajate toetuse arvelt tehtavad kulud, välisosalejate ja väliskülastajate poolt Eestis tehtud kulud tekitavad riigile täiendava maksutulu ning elavdavad Eesti majandust. Toetuse andmise tulemusena on riigile laekuv hinnanguline täiendav maksutulu vähemalt võrdne toetuse 1,2-kordse suurusega. Selle meetme tingimused on sätestatud kultuuriministri 19. märtsi 2019. a määruses nr 9 „Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamise tingimused ja kord“.

Uus rahvusvahelise suurvõistluse toetusmeede luuakse selleks, et toetada neid suurvõistlusi, mida ilma riigi toetuseta ei ole võimalik korraldada ning mille kaudu aidatakse kaasa Eesti nähtavuse suurendamisele maailmas, panustatakse Eesti majandusse ja arendatakse Eesti sporti. Võrreldes teiste spordisündmuste toetusmeetmetega on toetus mõeldud rahvusvaheliselt väga kõrge tasemega ning oma olemuselt suurte spordivõistluste korraldamiseks. Toetust eraldatakse täiskasvanute maailmameistrivõistluste, täiskasvanute Euroopa meistrivõistluste ja täiskasvanute maailmameistrivõistluste, maailmakarika, Euroopa meistrivõistluste etappide või nendega samaväärsete võistluste korraldamiseks. Toetus on mõeldud selliste võistluste korraldamiseks, mis ei sobi teistesse olemasolevatesse taotlusvoorudesse oma toetusvajaduse suuruse või selle tõttu, et need ei vasta meetme tingimustele. Küll aga on rahvusvaheline huvi, pealtvaatajate hulk ja rahvusvaheline

meediakajastus nende võistluste puhul väga suur, võistlused panustavad seega tugevalt Eesti maine kujundamisse ja turustamisse ning Kultuuriministeerium soovib neid suurvõistlusi toetada.

Uuest rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeetmest eraldatavad toetused ei ole riigiabi, kuivõrd meetmel ei ole valikulist iseloomu. Toetusmeetmest toetatavate ürituste puhul ei ole tegu konkureerivate üritustega – neile eelneb valikumenetlus, kõik riigid võivad korraldajariigiks kandideerida ja teatud kindlate kriteeriumide alusel teeb rahvusvaheline organisatsioon valiku. Rahvusvaheline katusorganisatsioon kinnitab/määrab võistluskalendri ja seejuures näiteks maailmakarika sarja puhul lähtutakse sellest, et maailmakarika etapid oleksid hooaja peale hajutatud nii, et ei tekiks kattuvaid või konkureerivaid võistlusi. Lisaks ei konkureerita nende võistluste puhul nii-öelda klientide või pealtvaatajate pärast, kuna sportlased kvalifitseeruvad sportlike tulemuste põhjal ja vaatajad tulevad sellele konkreetsele üritusele, ilma et nad saaks valida mõnd teist sama mastaapi üritust. Euroopa meistrivõistluste ja maailmameistrivõistluste puhul on ainult üks võistlus ning igasugune konkureeriv üritus puudub – ühel võistlusel antakse välja üks tiitel.

Seega ei ole nimetatud ürituste toetamise puhul tegu riigiabiga. Ka teistes Euroopa riikides ei ole selliste võistluste toetamist käsitletud riigiabina, seejuures puuduvad näited Euroopa Kohtu või Euroopa Komisjoni praktikast.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi spordiosakonna juhataja Margus Klaan (margus.klaan@kul.ee, tel 628 2328), Kultuuriministeeriumi spordiosakonna nõunik Jarko Koort (jarko.koort@kul.ee, tel 628 2239) ning Kultuuriministeeriumi personali- ja õigusosakonna jurist Mari Kõrtsini (mari.kortsini@kul.ee, tel 628 2254).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Tölkebüroo eesti keele vanemtoimetaja Helen Noormägi (helen.noormagi@luisa.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 11 punktist.

Eelnõu punktiga 1 lisatakse määruse §-i 2 uus sporditoetuse liik – rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetus. Toetusmeetme eesmärk ja tingimused sätestatakse eelnõuga loodavas §-s 7¹.

Eelnõu punktiga 2 lisatakse määruse §-i 7 lõige 3¹, milles on sätestatud, et rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise toetuse taotlusvoorst ei toetata sellise sündmuse korraldamist, mida toetatakse kultuuriministri 19. märtsi 2019. a määruse nr 9 „Rahvusvaheliste kultuuri- ja spordisündmuste toetamise tingimused ja kord“ alusel või käesoleva määruse §-s 7¹ sätestatud rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeetmest. Säte lisatakse, et välistada ühe sündmuse topeltrahastamine, st tagatakse, et ühte sündmust toetatakse vaid ühest Kultuuriministeeriumi meetmest. Sarnane säte lisatakse määrusesse ka rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeetme kohta (§ 7¹ lõike 6 punkt 4).

Eelnõu punktiga 3 muudetakse § 7 lõiget 4–7 esitatud vähese tähtsusega abi sätteid. 1. jaanuaril 2024 jõustub uus Euroopa Komisjoni määrus (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023). Uue määruse järgi võib ühele ettevõtjale eraldada vähese tähtsusega abi varasema 200 000 euro asemel kogusummas 300 000 eurot kolme järjestikuse eelarveaasta jooksul. Varem kehtinud määrus nr 1407/2013 muutub 1. jaanuaril 2024 kehtetuks ning seetõttu asendatakse eelnõuga viited ka määruses.

Eelnõu punktiga 4 loetakse § 7¹ §-ks 7² ning lisandub § 7¹, milles kirjeldatakse toetusmeetme „rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetus“ eesmärgi ja tingimusi.

Lõikes 1 kirjeldatakse toetuse eesmärgi. Uus toetusmeede luuakse selleks, et arendada Eesti sporti, aidata spordi kaudu kaasa Eesti tutvustamisele maailmas ja panustada Eesti majandusse. Võrreldes teiste spordisündmuste toetusmeetmetega on toetus mõeldud rahvusvaheliselt väga kõrge tasemega ning oma olemuselt suurte spordivõistluste korraldamiseks. Toetus on mõeldud selliste võistluste korraldamiseks, mis ei sobi teistesse olemasolevatesse taotlusvoorudesse oma toetusvajaduse suuruse või selle tõttu, et need ei vasta meetme tingimustele. Küll aga on rahvusvaheline huvi, pealtvaatajate hulk ja rahvusvaheline meediakajastus nende võistluste puhul väga suur, võistlused panustavad seega tugevalt Eesti maine kujundamisse ja turustamisse ning Kultuuriministeerium soovib neid suurvõistlusi toetada.

Eestis toimunud võistlustest on selline näiteks 2018. aasta UEFA Superkarika mäng, mille otseülekannet jälgis umbes 50 miljonit inimest ning mille kogu jälgitavus koos sotsiaalmeedia kontaktidega küündis ligikaudu 140 miljoni inimeseni. Samuti on sellised üritused WRC Rally Estonia ning meeste ja naiste võrkpalli Euroopa meistrivõistluste alagrupiturniirid.

Lõikes 2 kirjeldatakse, milliste võistluste korraldamiseks võib toetust kasutada. Toetust võib kasutada väga kõrge tasemega võistluste korraldamiseks, milleks on kõnealuse meetme raames täiskasvanute maailmameistrivõistlused, täiskasvanute Euroopa meistrivõistlused ja täiskasvanute maailmameistrivõistluste, maailmakarika, Euroopa meistrivõistluste etapid või nendega samaväärsed võistlused.

Toetust võib taotleda ja kasutada selliste võistluste korraldamiseks, mis toimuvad kas taotlemise kalendriaastal või sellele järgneval viiel kalendriaastal (toetuse taotlemise tähtaeg sätestatud määruse § 10 lõikes 11). Toetuse kasutamise ja taotlemise pikk periood tuleneb sellest, et rahvusvaheliselt suurte võistluste korraldusõiguse saamine otsustatakse tavaliselt juba mitu aastat enne võistluse toimumist. Näiteks sai Eesti 2023. aastal õiguse korraldada 2027. aastal laskesuusatamise maailmameistrivõistlused. Selliste võistluste korraldamisel võib olla vaja teha teatud kulutusi juba mitu aastat enne võistluse toimumist, näiteks maksta korraldusmeeskonna töötasud võistluse ettevalmistamiseks. Samuti võib sellise mastaabiga võistluse korraldamisega kaasneda rahvusvahelise spordialaliidu nõue, et võistlusele eelnevatel aastatel tuleb korraldada mõni väiksem üritus, tõestamaks korraldaja suutlikkust võistlus edukalt läbi viia. Seega võib ühe võistluse või projekti abikõlblikkuse periood olla mitme kalendriaasta pikkune.

Kui toetust on taotletud mitu kalendriaastat enne suurvõistluse toimumist, võib toetuse andja toetuse eraldamise otsuse teha sellel kalendriaastal, mille jaoks on toetust taotletud ning mida on taotluses käsitletud abikõlblikkuse perioodina. See tähendab, et näiteks 2027. aastal toimuva suurvõistluse jaoks võib toetuse taotleja teha taotluse juba 2024. aastal, kuid toetuse andjal on õigus teha otsus toetuse eraldamise kohta ning toetus välja maksta 2027. aastal enne võistluse toimumist või kulude tekkimist. Samuti saab mitme kalendriaasta pikkuse abikõlblikkuse perioodi puhul toetuse eraldamise otsuse teha mitmes osas kalendriaastate kaupa.

Sellise menetluse puhul on toetuse taotlejal võimalik toetuse taotlus esitada varakult ning saada komisjoni ettepaneku kaudu teada, kas ja mis ulatuses kavandab toetuse andja talle toetust eraldada. Teisalt saab toetuse andja kavandada eelarvevahendeid selleks aastaks, millal kulud tehakse. Kuigi toetuse saaja saab vahepealsel ajal tugineda vaid komisjoni ettepanekule, mitte toetuse andja otsusele, lähtub toetuse andja üldjuhul komisjoni ettepanekust ega jäta seda kinnitamata.

Lõikes 3 kirjeldatakse, millistele tingimustele peab suurvõistlus vastama, et suurvõistluse korraldamise toetust taotleda:

- 1) spordiala rahvusvaheline katusorganisatsioon on taotlejale väljastanud suurvõistluse korraldusõiguse;
- 2) varasematel samalaadsetel suurvõistlustel on piletiga pealtvaatajaid olnud välistingimustes vähemalt 10 000 ja sisetingimustes 7000 ning
- 3) võistluse telepilti edastatakse suvealadel vähemalt 40 riiki ja talialadel 30 riiki.

Toetusele kvalifitseerumiseks peavad olema täidetud kõik kolm tingimust, lõigetes 4, 5 ja 6 on sätestatud erandid, millal esimest, teist ja kolmandat eeldust ei kohaldata.

Esimene tingimus on oluline, kuivõrd suurvõistluse korraldusõiguse olemasolu on otseselt seotud taotlusvooru eesmärkide realiseerumisega. Et tingimuse täitmist saaks kontrollida, esitab taotleja koos taotlusega rahvusvahelise organisatsiooni kinnituskirja korraldusõiguse väljastamise kohta.

Teise tingimuse kohaselt peab piletitega pealtvaatajate arv varasematel samalaadsetel suurvõistlustel olema välistingimustes vähemalt 10 000 ja sisetingimustes 7000. Need arvud on optimaalsed, et näidata spordisündmuse mastaapsust ja sobilikkust sellesse taotlusvooru. Sisetingimustes toimuvale võistlusele on kehtestatud väiksem piirmäär, kuna Eestis pole praegu üle 7000 pealtvaataja istekohaga sisespordiobjekte. Selle tingimuse täitmiseks esitab taotleja taotlusel suurvõistluse pealtvaatajate prognoosi, mis peab tuginema uuringul või analüüsil varem toimunud samalaadse suurvõistluse majandusliku mõju kohta. Nimetatud uuring või analüüs tuleb taotluses samuti esitada, kuna lisaks pealtvaatajate arvu kontrollimisele hindab komisjon määruse § 13² lõike 1 punkti 1 kohaselt selle järgi ka suurvõistluse ja spordiala mõju Eestis ja maailmas.

Kolmanda tingimuse järgi peab suurvõistluse telepilti edastama suvealadel vähemalt 40 riiki ja talialadel 30 riiki. Need lävendid on minimaalsed näitamaks, et võistlusel on suur rahvusvaheline publikuhuvi, mis on eelduseks taotlusvooru eesmärkide täitmisele, täpsemalt Eesti nähtavuse suurendamiseks ja Eesti tutvustamiseks maailmas. Kui telepilti toodetakse vähemalt 30 riiki, jõuab üritus piisavalt paljude inimesteni. Telepildi edastamise all on mõeldud võistlusest otseülekande näitamist või täispikkuses järelvaatamise võimaldamist.

Lõikes 4 sätestatakse erand lõike 3 punktis 1 esitatud tingimusele juhiks, kui taotlejal ei ole võimalik korraldusõigust saada rahvusvahelise spordialaliidu reeglite kohaselt enne kui riik (ehk käesoleval juhul Kultuuriministeerium) on kinnitanud, et toetab võistluse korraldamist, kui korraldusõigus antakse. Sellisel juhul võib taotleja toetuse taotluse esitada ka ilma korraldusõigust omamata, lisades määruse § 10 lõike 4 punkti 1 järgi taotlusele rahvusvahelise organisatsiooni vastava kinnituskirja. Hindamiskomisjon saab selle teabe põhjal teha toetuse eraldamise ettepaneku, mille taotleja saab omakorda edastada spordiala rahvusvahelisele katusorganisatsioonile korraldusõiguse otsustamiseks. Toetus eraldatakse juhul, kui taotleja saab võistluse korraldusõiguse ning esitab toetuse andjale kinnituskirja selle kohta määruse § 10 lõike 5 kohaselt nelja kuu jooksul pärast taotluse esitamist.

Lõikes 5 sätestatakse erand lõike 3 punktis 2 esitatud tingimusele, mille kohaselt peab piletiga pealtvaatajaid varasemate samalaadsete võistluste puhul olema olnud kokku välistingimustes vähemalt 10 000 ja sisetingimustes 7000. Lõike 5 kohaselt ei kohaldata seda nõuet sellistele võistlustele, mis toimuvad oma iseloomu tõttu kohas, kuhu ei ole võimalik nii palju pealtvaatajaid mahutada. Erand on oluline, et toetust saaks eraldada ka sellistele võistlustele, mis on maailmas väga populaarsed, millel on väga suur televaatajate arv ja üldine huvi, kuid mida traditsiooniliselt korraldatakse vähese mahutavusega ruumides.

Lõikes 6 sätestatakse erand lõike 3 punktis 3 esitatud tingimusele, mille kohaselt tuleb võistluse telepilti edastada suvealadel vähemalt 40 riiki ja talialadel 30 riiki. Lõike 5 järgi ei kohaldata seda

reeglit võistlustele, mille telepilti edastatakse vähemalt 20 riiki ning rahvusvaheliste kaaskorraldajate, välismaiste toetajate toetuse arvelt tehtavatelt kuludelt, välisosalejate ja väliskülastajate poolt Eestis tehtud kuludelt laekub riigile hinnanguline maksutulu, mille summa on vähemalt 30% taotletavast toetusest.

See tähendab, et toetusele kvalifitseeruvad ka sellised suurvõistlused, millel on teatav telekajastus ning mis toovad Eestisse palju välisosalejaid ja välismaalt tulnud pealtvaatajaid, kes omakorda toovad riiki palju välisraha ning panustavad seega oluliselt Eesti majandusse. Kuna kõnealusest taotlusvoorst taotletavad summad on suured (vähemalt 200 000 eurot), siis on ka saadav maksutulu (vähemalt 30% taotletavast toetusest) oluline.

Lõikes 7 on kirjeldatud spordisündmuseid, mida kõnealusest taotlusvoorst ei rahastata. Nimetatud sündmuste jaoks on riigil, sealjuures Kultuuriministeeriumil, teised toetusmeetmed. Punktiga 3 tagatakse, et ühte sündmust ei toetataks mitmest Kultuuriministeeriumi meetmest.

Eelnõu punktiga 5 muudetakse § 7² sisu ja ülesehitust. Paragrahvis kirjeldatakse kulude abikõlblikkust ja toetuse osakaalu.

Lõiked 1–4 jäävad oma numeratsioonilt ja sõnastuselt samaks nagu kehtivas määruses.

Lõikega 5 lisatakse rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse abikõlblike kulude loetelu. Abikõlblikud kulud on taotlusvooru eesmärgi saavutamiseks vajalikud ja põhjendatud toetuse kasutamise perioodi tekkepõhised kulud, mida ei ole varem Eesti riigi või muu kaasfinantseerija eraldatud vahenditest hüvitatud.

Lõikes 6 on sätestatud, et rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse abikõlblike kulude hulka kuuluvad muude tiitlivõistluste korraldamise kulud, mis on vajalikud ja otseselt seotud suurvõistluse korraldamisega ning mille korraldamise kohustus lähtub korraldusõigusest. Suurvõistluste korraldusõiguse saamiseks seavad rahvusvahelised alaliidud tihti lisatingimuseks muude väiksemate tiitlivõistluste, näiteks juunioride maailmameistrivõistluste või maailmakarika etappide korraldamise, et korraldajad tõestaksid enda pädevust suuri võistlusi läbi viia. Sellised võistlused ei ole oma olemuselt käsitletavad suurvõistlusena, mille läbiviimine on taotlusvooru eesmärk, kuid on väga tihedalt seotud suurvõistluse korraldamisega – tegu on nii-öelda suurvõistluse korraldamise jaoks vajaliku lisategevusega. Sellised võistlused ei pruugi saada Kultuuriministeeriumi teistest voorudest eraldiseisvalt piisavalt rahastust, samuti ei pruugi rahastusotsused tulla vajalikul ajal. Seetõttu loetakse rahvusvahelise alaliidu nõutud väiksemate võistluste korraldamise kulud rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeetme abikõlblike kulude hulka. Nii saavad suurvõistluste korraldajad olla kindlad, et riik toetab neid ka muude, põhivõistlusega kaasnevate võistluste kulude katmisel. Kui korraldusõiguses on sätestatud kohustus viia läbi muu tiitlivõistlus ning korraldajal puudub kindlus ja selgus, kas ja millises mahus seda rahastatakse, võib see ohtu seada ka põhivõistluse korraldamise.

Lõikesse 7 lisatakse rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise taotlusvoor (varem oli see lõikes 5), kuna säte kehtib ka selle toetusmeetme kohta. Sättes kirjeldatakse, et enne toetuse taotluse esitamist tehtud kulud on abikõlblikud üksnes juhul, kui need olid põhjendatud ja kajastuvad projekti eelarves.

Lõikes 8 kirjeldatakse rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise toetuse ja rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse mitteabikõlblike kulusid. Varasemaga võrreldes (enne oli see regulatsioon lõikes 6) lisatakse uus rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeede. Uue mitteabikõlbliku kuluna lisandub sättesse punkt 9, mille järgi ei kuulu abikõlblike kulude hulka sündmuse või võistluse korraldusõiguse taotlemisega seonduv kulu. Punkt on lisatud selleks, et oleks üheselt selge, et korraldusõigus tuleb taotlejal ise hankida ja selle kulud tuleb tal samuti ise kanda.

Lõige 9 jääb oma sisult kehtiva määrusega võrreldes samaks. Varem oli tegu lõikega 7, mis loetakse uute lõigete lisandumise tõttu lõikeks 9.

Lõikega 10 lisandub säte, mille järgi peab rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse puhul taotleja omaosalus ning koostööpartnerite ja kaasfinantseerijate rahaline panus kokku moodustama vähemalt 25% sündmuse eelarvest. See on vajalik, et toetada võistlusi, millel on nii omavalitsuste, erasektori kui ka piisav publiku huvi.

Lõikega 11 kehtestatakse rahvusvahelise suurvõistluse korraldamiseks taotletava toetuse minimaalne summa, mis on 200 000 eurot. Minimaalne summa on vajalik, et toetusele kandideeriks vaid suurte korralduskulude ja suure mastaabiga võistluste korraldajad, keda pole võimalik muudest riiklikest taotlusvoorudest toetada, kuid mis suurendavad riigi nähtavust ja tuntust ning on seeläbi olulised.

Eelnõu punktiga 6 muudetakse § 10 sõnastust ja ülesehitust.

Lõiked 1–3 jäävad numeratsiooni ja sisu poolest samaks nagu kehtivas määruses, kuid lõike 2 punkti 4 lisatakse selguse huvides täpsustus, et taotlusesse tuleb lisada muud andmed, mis on vajalikud taotluse taotlusvooru tingimustele vastavuse kontrollimiseks.

Lõikes 4 sätestatakse loetelu lisadest, mis tuleb rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse taotlusele lisada. Lisad on vajalikud, et toetuse andja saaks veenduda määruse § 7¹ lõikes 3 sätestatud tingimuste täitmisel, samuti selles, et taotleja oleks läbi mõelnud võistluse turundus- ja kommunikatsiooniplaani, korraldajal oleks ülevaade, milline mõju on võistlusel Eesti kuvandile ja majandusele ning kas ja kuidas tagab korraldaja kestliku ja ligipäätava suurvõistluse korraldamise. Dokumentides esitatud teavet võetakse arvesse ka toetuse taotluse hindamisel eelnõuga loodava § 13² järgi.

Lõige 5 sätestab, et kui rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse taotleja ei oma taotlemise hetkel veel võistluse korraldusõigust ning korraldusõiguse saamine sõltub sellest, kas Kultuuriministeerium on valmis antud võistlust käesolevast voorust toetama, esitab taotleja toetuse andjale spordiala rahvusvahelise katusorganisatsiooni kinnituskirja korraldusõiguse väljastamise kohta nelja kuu jooksul pärast taotluse esitamist. Antud nõue on oluline, sest antud taotlusvooru eesmärkide saavutamine on otseselt seotud korraldusõiguse saamisega ning toetus eraldatakse vaid juhul, kui korraldusõigus saadakse ning selle kohta esitatakse kinnituskiri toetuse andjale.

Lõiked 6–10 jäävad kehtima endises sõnastuses. Varem oli see regulatsioon kehtestatud lõigetes 4–8, kuid uute lõigete 4 ja 5 lisandumise tõttu loetakse lõiked 4–8 lõigeteks 6–10.

Lõikes 11 on sätestatud rahvusvaheliste suurvõistluste toetuse taotluse esitamise tähtaeg. Lõike 11 kohaselt esitatakse taotlusi suurvõistluse korraldamise toetuse eraldamiseks jooksvalt kuni kuus aastat enne võistluse toimumise aega. Toetuse taotlemise tähtaeg tuleneb sellest, et meetmest toetatavate võistluste korraldamiseks võib olla vaja teha teatud kulusid juba mitu aastat enne võistluse toimumist, näiteks korraldusmeeskonna töötasud võistluse ettevalmistamiseks. Samuti võib kaasneda sellise mastaabiga võistluse korraldamisega rahvusvahelise spordialaliidu nõue, et võistlusele eelnevatel aastatel tuleb korraldada mõni väiksem üritus, tõestamaks korraldaja suutlikkust võistlus edukalt läbi viia. Seega võib ühe ürituse abikõlblikkuse periood olla mitme kalendriaasta pikkune.

Kui toetust on taotletud mitu kalendriaastat enne suurvõistluse toimumist, võib toetuse andja toetuse eraldamise otsuse teha sellel kalendriaastal, mille jaoks on toetust taotletud ning mida on taotluses käsitletud abikõlblikkuse perioodina. See tähendab, et näiteks 2027. aastal toimuva suurvõistluse jaoks võib toetuse taotleja teha taotluse juba 2024. aastal, kuid toetuse andjal on õigus teha otsus toetuse eraldamise kohta ning toetus välja maksta 2027. aastal enne võistluse toimumist või kulude

tekkimist. Samuti saab mitme kalendriaasta pikkuse abikõlblikkuse perioodi puhul toetuse eraldamise otsuse teha mitmes osas kalendriaastate kaupa.

Lõige 12 jääb oma sisult kehtiva määrusega võrreldes samaks. Varem kehtinud lõige 9 loetakse uute sätete lisandumise tõttu lõikeks 12.

Lõikes 13 täpsustatakse, et rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse taotlemisel esitatakse suurvõistluse ja muu võistluse korraldamisega seonduvad kulud ühes projektis ja taotluses. Säte lisatakse selleks, et toetuse taotlejale ning ka toetuse andjale oleks selge, et suurvõistlus ja muu võistlus (mille kulud on määruse § 7² lõike 6 kohaselt abikõlblikud) on omavahel lahutamatult seotud ning nende läbiviimine sõltub teis(t)e võistlus(t)e läbiviimisest.

Lõigetes 14 ja 15 lisatakse viide uuele rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusele. Kehtivas määruses on see regulatsioon lõigetes 10 ja 11, mis loetakse uute lõigete lisandumise tõttu lõigeteks 14 ja 15. Seejuures lisatakse viide uuele rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetusmeetmele, sest lõigetes sisalduv regulatsioon kehtib ka uue meetme kohta. Lõikes 14 on sätestatud, et rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise ja rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetust võib taotleda rahvusliku olümpiakomitee liikmeskonda kuuluv spordialaliit või spordiühendus, kes korraldab Eestis rahvusvahelisi võistlusi ja teisi spordisündmusi, või muu spordiorganisatsioon, kellele rahvusliku olümpiakomitee liikmeskonda kuuluv spordialaliit või spordiühendus on andnud üle rahvusvahelise võistluse või spordisündmuse korraldamise Eestis. Lõike 15 kohaselt ei või rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise toetust ega suurvõistluse korraldamise toetust taotleda äriühinguna tegutsev spordiorganisatsioon.

Eelnõu punktiga 7 lisatakse §-i 13 lõige 1¹. Uue lõike järgi hinnatakse maakonna spordiliidu toetuse taotlejaid edaspidi kultuuriministri kinnitatud hindamismetoodika alusel ja selles kirjeldatud viisil. Toetuse andja avalikustab hindamismetoodika oma veebilehel enne taotlusvooru avamist. Hindamismetoodika kehtestamine aitab meetme hindamist muuta läbipaistvamaks, selgemaks ja arusaadavamaks.

Eelnõu punktiga 8 lisatakse määrusesse § 13², milles kirjeldatakse uue rahvusvahelise suurvõistluse toetuse taotlejate hindamist.

Lõikes 1 on kirjeldatud, mida toetuse taotlejate hindamisel arvestatakse. Esiteks hinnatakse võistluse ja spordiala mõju Eestis ja maailmas, selle täpsemat sisu on kirjeldatud lõikes 2. Teise aspektina hinnatakse eelarve realistlikkust, kuluartiklite põhjendatust ja taotleja omaosaluse määra eelarvest. Komisjon hindab, kas eelarvesse planeeritavad vahendid on ilmtingimata vajalikud, millist väärtust need võistluse korraldamisel loovad ning kas taotlejad on ürituse finantseerimisel piisavalt suutnud kaasata ka partnereid väljastpoolt Kultuuriministeeriumi. Kolmandana hinnatakse kestliku ja ligipäasetava sündmuse korraldamise tegevuskava läbimõeldust ja realistlikkust. See on oluline, et teha suursündmus kättesaadavaks võimalikult suurele sihtrühmale ja minimeerida negatiivset mõju keskkonnale. See toetab riigi üldiseid arengusuundi asjaomastes valdkondades.

Lõikes 2 kirjeldatakse, mida võetakse arvesse võistluse ja spordiala mõju hindamisel. Esiteks vaadeldakse, milline on kavandatava meediakajastuse ulatus ja suurvõistluse hinnanguline mõju Eesti nähtavuse suurendamisele maailmas. Lisaks hinnatakse, milline on võistluse otsene majanduslik mõju Eestile. Muu hulgas lähtutakse sellest, kas asjaomane spordiala on näiteks Eesti kontekstis traditsiooniline, kas sel on suur vaatajaskond ja palju harrastajaid ning kas lisaks välishuvile on ka suur riigisisene huvi. Samuti hinnatakse võistluse ja spordiala populaarsust Eestis ja maailmas. Seejuures vaatleb komisjon, kas spordiala on tugev majandusharu (nagu seda on näiteks jalgpall) või on tegemist spordialaga, mida harrastavad tippспортlased on eeskujuks noortele.

Lõikes 3 on sätestatud, et sarnaselt teiste toetusmeetmetega kujundab ka rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse summa komisjon, arvestades taotlejate maksimaalseid vajadusi, riigieelarves ette nähtud vahendite mahtu ning sama paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud hindamiskriteeriume.

Eelnõu punktiga 9 muudetakse § 14 sisu ja ülesehitust.

Lõigetest 1 ja 2 on eemaldatud sporditoetuste liigid. Lõigetes kirjeldatud regulatsioon kehtib kõikide määruses käsitletavate toetuste kohta, mistõttu ei ole otstarbekas sporditoetuste liike eraldi nimetada.

Lõikega 3 lisandub säte, mille kohaselt võib toetuse andja, enne kui ta teeb rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse eraldamise otsuse, nõuda toetuse taotlejalt projekti korrigeeritud eelarve esitamist, kui toetuse taotlus on esitatud rohkem kui aasta enne toetuse eraldamise otsuse tegemist.

Toetust võib eelnõuga lisandunud § 7¹ lõike 2 järgi kasutada selliste võistluste korraldamiseks, mis toimuvad toetuse taotlemise kalendriaastal ning sellele järgneval viiel kalendriaastal. Seejuures võib toetuse abikõlblik periood olla ka kuni kuue kalendriaasta pikkune. Seetõttu võib toetuse andja teha toetuse eraldamise otsuse sellel kalendriaastal, mille jaoks on toetust taotletud ja mida on taotluses käsitletud abikõlbliku perioodina. Samuti on mitme kalendriaasta pikkuse abikõlbliku perioodi puhul võimalik toetuse eraldamise otsus teha mitmes osas kalendriaastate kaupa. Sellisel juhul võib aga taotluse esitamise ning toetuse eraldamise otsuse vahele jääda mitu aastat. Seetõttu võib omakorda olla vajalik, et taotleja esitaks aasta enne võistluse toimumist uuendatud eelarve. Uuendatud eelarve esitamine on oluline selleks, et toetuse andjal oleks võimalikult ajakohane info taotleja tegeliku eelarve kohta, mis võib aastate jooksul muutuda, sealhulgas taotlejast sõltumatutel asjaoludel.

Lõikes 4 sätestatakse, et määruse § 7¹ lõikes 4 sätestatud juhul teeb toetuse andja rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse taotleja osas positiivse otsuse pärast käesoleva määruse § 10 lõikes 5 sätestatud kohustuse täitmist või mittetäitmist. Antud sättega täpsustatakse veelkord üle, et juhul, kui taotlejal ei ole taotluse esitamise hetkel võistluse korraldusõigust, siis tuleb tal toetuse saamiseks see siiski hankida ning see nelja kuu jooksul peale taotluse esitamist toetuse andjale esitada. Kui taotleja korraldusõigust ei saa, teeb toetuse andja toetuse mitteeraldamise otsuse.

Eelnõu punktiga 10 lisandub § 16 lõige 7, mille kohaselt võib toetuse andja rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse summa vähendamise otsustamisel lubada taotleja omaosaluse ning koostööpartnerite ja kaasfinantseerijate rahalise panuse langemist alla 25% sündmuse eelarvest, kui pärast toetuse eraldamise otsustamist ja kulude tegemist selgub, et taotlejast mittesõltuvatel põhjustel jääb taotluses kirjeldatud suurvõistlus ära või toimub kavandatud väiksemas mahus. Sarnane säte on ka lõikes 6, mis puudutab rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise toetust. Säte on vaja lisada selleks, et tagada võistluste korraldajate jätkusuutlikkus olukorras, kus võistlus jääb ära või toimub väiksemas mahus korraldajast mittesõltuvatel põhjustel (sh vääramatu jõu olukorras). Toetuse andja hindab nimetatud asjaolusid toetuse summa vähendamise otsustamisel konkreetse juhtumi asjaoludele tuginedes.

Eelnõu punktiga 11 lisandub määrusesse § 16², mille järgi on rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse saaja kohustatud esitama rahvusvahelise suurvõistluse majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti.

Lõike 1 kohaselt esitab rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetuse saaja viie kuu jooksul pärast sündmuse toimumist toetuse andjale majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti. Majandusliku mõju analüüs ja meediaraport peavad tõendama taotluses esitatud eesmärkide

saavutamist. Majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti täpsema sisu kohta annab toetuse andja teavet taotlusvooru menetlemise jooksul.

Lõikes 2 on sätestatud lisatingimus, mille kohaselt esitab toetuse saaja lõikes 1 nimetatud analüüsi ka muu võistluse (abikõlblik kulu määruse § 7² lõike 6 järgi) korraldamise kohta. Lõikes 2 on sätestatud, et kui taotleja on taotlenud toetust käesoleva määruse § 7² lõikes 6 nimetatud muu võistluse kulude katmiseks, esitab toetuse saaja viie kuu jooksul pärast muu võistluse toimumist toetuse andjale võistluse majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti. Majandusliku mõju analüüs ja meediaraport peavad tõendama taotluses esitatud eesmärkide saavutamist. Majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti täpsema sisu kohta annab toetuse andja teavet taotlusvooru menetlemise jooksul.

Lõike 3 kohaselt võib toetuse taotleja eeltoodud lõigetes 1 ja 2 nimetatud analüüsides kulud planeerida projekti eelarvesse. Sarnane säte kehtib ka rahvusvahelise spordisündmuse korraldamise toetuse puhul ning on leitav määruse § 16¹ lõikest 2.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõuga muudetakse vähese tähtsusega abi sätteid, kuna varem kehtinud komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8) muutub 1. jaanuaril 2024 kehtetuks. Alates 1. jaanuarist 2024 reguleerib vähese tähtsusega abi andmist komisjoni määrus (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023). Seetõttu asendatakse eelnõuga määruses vähese tähtsusega abi määruse viited ning muudetud määrus on kooskõlas Euroopa Liidu asjakohase regulatsiooniga.

4. Määruse mõjud

Mõju spordisündmuste korraldajatele

Pärast määruse jõustumist tekib spordisündmuste korraldajatel võimalus korraldada rohkem rahvusvahelisi suurvõistlusi. Varem ei ole korraldajad tihti korraldusõigust taotlenudki, sest puudub kindlus, kas ja kuidas saab riik võistluse korraldamist toetada. Seni on selliste suurte ürituste toetamiseks tehtud üksikotsuseid Vabariigi Valitsuse tasandil, kuid see tekitas korraldajates ebakindlust.

Spordisündmuste korraldajate jaoks on suurte tiitlivõistluste korraldamine tähtis spordiala arendamise, organisatsiooni arengu ja maine seisukohast ning rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamise ja maine seisukohast. Viimane on oluline, et taotleda Eesti jaoks tähtsate suurürituste korraldamise õigust ka tulevikus.

Mõju riigile

Rahvusvaheliselt kõrgetasemeliste suurvõistluste korraldamine annab võimaluse Eesti riiki tutvustada üle maailma. Selliseid suuri võistlusi tulevad vaatama turistid kogu maailmast ning nad toovad siia märkimisväärselt välisraha, tarbivad teenuseid ja loovad sideme Eestiga. Samuti tekib võimalus näidata Eestit heast küljest ja meelitada siia potentsiaalseid välisinvestoreid. Suurtel spordisündmustel jõuab telepilt kümnete miljonite inimesteni ja Eesti nähtavus maailmas suureneb märkimisväärselt.

Tänapäeval on peale telepildi oluline turunduskanal ka sotsiaalmeedia. Viimastel aastatel Eestis toimunud suurvõistluste vaatajate arv tõestab, et spordisündmused on Eesti jaoks üks parimaid võimalusi jõuda väga suure publikuni. Näiteks jõudis Rally Estonia telepilt otse või sotsiaalmeedia kaudu 800 miljoni inimeseni üle maailma. 2023. aasta kahevõistluse maailmakarika etapi teleülekannet vaatas umbes 30 miljonit ja 2018. aastal Eestis toimunud UEFA Superkarika mängu jälgis ligikaudu 50 miljonit inimest.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega seoses hakkab Kultuuriministeerium toetuse andjana läbi viima uut taotlusvooru „Rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise toetus“. Sellega lisandub mõningane halduskoormus, mis ei ole aga märkimisväärne ega tekita lisakulusid ning olemasolev personal ja IT-lahendused tulevad sellega toime. Eelnõu alusel toetuse andmist rahastatakse riigieelarvest, taotlusvooru eelarve on meetme loomise ajal 3 miljonit eurot aastas.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras ehk kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati koostööstamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Olümpiakomiteele ja spordialaliitudele. Tagasiside esitasid Eesti Kergejõustikuliit, Estonian Autosport Events MTÜ, Eesti Käsipalliliit ja Eesti Korvpalliliit. Tagasisidele tuginedes muudeti toetuse taotlemise tähtaega ning perioodi, millal toimuvaid suurvõistlusi meetmest toetatakse (varasema nelja aasta asemel võib taotluse esitada kuni kuus aastat enne võistluse toimumist), majandusliku mõju analüüsi ja meediaraporti esitamise tähtaega (nelja kuu asemel viis kuud), riikide arvu, kuhu suurvõistluse telepilti edastatakse (suvealadel 60 riigi asemel 40 riiki) ning samuti lisati võimalus taotleda uuest rahvusvahelise suurvõistluse korraldamise meetmest toetust ka juhul, kui võistluse korraldusõigust ei ole taotlemise ajaks veel otsustatud ning korraldusõiguse otsustamine spordiala rahvusvahelise organisatsiooni poolt on sõltuvuses sellest, kas antud meetmest eraldatakse raha võistluse läbi viimiseks.